

Αρθρογράφος: Αφροδίτη Βύτανου
Μέλος Γραμματείας του ΣΕΔ

ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΣΑΝ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΟΙ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

Η επίθεση του Ιράν στο Ισραήλ στις 13 Απριλίου χρησιμοποιώντας δεκάδες οπλισμένων, μη επανδρωμένα αεροσκάφη, ενίσχυσε την κλιμάκωση της έντασης στη Μέση Ανατολή και έστρεψε όλα τα βλέμματα στις διεθνείς αγορές, το μακροοικονομικό περιβάλλον και τις επερχόμενες επιπτώσεις στη νομισματική πολιτική καθώς και τον ενεργειακό εφοδιασμό. Το χτύπημα του Ιράν στο Ισραήλ χαρακτηρίστηκε ως αντίδραση μετά την επίθεση του Ισραήλ κατά του προξενείου του Ιράν στη Συρία την 1 Απριλίου, που προκάλεσε το θάνατο υψηλόβαθμων στελεχών των Φρουρών της Επανάστασης.

Οι γεωπολιτικές ανησυχίες έχουν προκαλέσει κύμα αναταράξεων με τις τιμές του πετρελαίου και του χρυσού να σημειώνουν άνοδο και τους κυριότερους χρηματιστηριακούς δείκτες της Wall Street να κινούνται πτωτικά, αφενός μετά την επίθεση του Τελ Αβίβ στην Τεχεράνη ως απάντηση στην εναέρια επίθεση του Ιράν στο Ισραήλ και αφετέρου με την περιορισμένης κλίμακας απάντηση των ισραηλινών. Η πτωτική τάση του αμερικανικού χρηματιστηρίου ωστόσο, οφείλεται και στην μείωση των προσδοκιών για την μείωση των επιτοκίων, απόρροια της έντασης στην Μέση Ανατολή.

Ειδικότερα, την πρώτη εβδομάδα που ακολούθησε αμέσως μετά την ιρανική επίθεση κατά του Ισραήλ, το αμερικανικό χρηματιστήριο δέχτηκε ισχυρές πιέσεις με τον S&P 500 να υποχωρεί κατά 3,04%, κάτω από τις 5,000 μονάδες, ο Nasdaq διολίσθησε 5,50% στις 15,282.01 μονάδες ενώ ο Dow Jones αποτελεί τον μοναδικό αμερικάνικο χρηματιστηριακό δείκτη που παρά την αρχική πτώση, εν τέλει διαφοροποιήθηκε θετικά στην Wall Street. Στα εμπορεύματα, το πετρέλαιο κινήθηκε χαμηλότερα 3% στα 83.14 δολάρια το βαρέλι, ενώ στον αντίποδα, ο χρυσός κινήθηκε 4% υψηλότερα στα 2,413.80 δολάρια ανά ουγκιά.

ΔΕΙΚΤΗΣ	12/4/2024	15/4/2024	16/4/2024	17/4/2024	18/4/2024	19/4/2024	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
S&P 500	5,123.41 USD	5,061.82 USD	5,051.41 USD	5,022.21 USD	5,011.12 USD	4,967.23 USD	-3,04%
Dow Jones	37,983.24 USD	37,735.11 USD	37,798.97 USD	37,753.31 USD	37,775.38 USD	37,986.40 USD	-0,01%
Nasdaq	16,175.09 USD	15,885.02 USD	15,865.25 USD	15,683.37 USD	15,601.50 USD	15,282.01 USD	-5,50%
Crude Oil	85.66 USD/bbl	85.41 USD/bbl	85.36 USD/bbl	82.69 USD/bbl	82.73 USD/bbl	83.14 USD/bbl	-3,00%
Gold	2,374.10 USD	2,383.00 USD	2,407.80 USD	2,288.40 USD	2,382.30 USD	2,413.80 USD	4,00%

Πίνακας: Χρηματιστηριακοί Δείκτες, Πετρέλαιο και Χρυσός.

Σε ότι αφορά τις μειώσεις επιτοκίων από τις κεντρικές τράπεζες, σύμφωνα με τον επικεφαλής της FED Jerome Powell παρατηρείται μία «έλλειψη προόδου» ως προς την μείωση του πληθωρισμού προς τον στόχο του 2%, με την αγορά να εξετάζει το ενδεχόμενο η FED να μην προχωρήσει τελικά σε τρεις μειώσεις επιτοκίων μέσα στο 2024, καθώς η ημερομηνία για την πρώτη από αυτές τοποθετείται όλο και πιο αργά μέσα στο 2024 (Mononews, 2024).

Η αγορά εξάλλου, δείχνει να αφομοιώνει τις προσδοκίες για την απομάκρυνση από τις μειώσεις επιτοκίων αν ενταθεί περαιτέρω η κλιμάκωση στην Μέση Ανατολή. Οι τελευταίες γεωπολιτικές εξελίξεις εγκυμονούν αρνητικές επιπτώσεις και για τον ενεργειακό εφοδιασμό καθώς ο εφοδιασμός των αγορών με πετρέλαιο και υδροποιημένο φυσικό αέριο γίνεται από συγκεκριμένους αγωγούς και συγκεκριμένες διαδρομές.

Οι μεγαλύτερες ποσότητες του πετρελαίου που προέρχονται από τις πετρελαιοπαραγωγούς χώρες του ΟΠΕΚ Σαουδική Αραβία, Ιράν, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Κουβέιτ και Ιράκ μεταφέρονται μέσω των Στενών του Ορμούζ, ενώ το Κατάρ, ο μεγαλύτερος εξαγωγέας υδροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) παγκοσμίως, διακινεί σχεδόν το σύνολο της ποσότητας LNG που εξάγει μέσω της συγκεκριμένης εξαγωγικής διαδρομής.

Επίσης, ορισμένες οικονομίες όπως το Κουβέιτ, το Κατάρ και το Μπαχρέιν, σε αντίθεση με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και τη Σαουδική Αραβία που εξάγουν σημαντικό μέρος της τρέχουσας παραγωγής τους μέσω αγωγών, δεν έχουν εναλλακτικές επιλογές και άρα, είναι δεσμευμένες να ακολουθήσουν την εξαγωγική διαδρομή από τα Στενά του Ορμούζ.

Σε περίπτωση που η σύγκρουση στη Μέση Ανατολή κλιμακωθεί και το Ιράν κλείσει τα Στενά του Ορμούζ στον Περσικό Κόλπο, αυτό θα οδηγούσε στην εκτίναξη της τιμής του πετρελαίου και σε μια πιθανή διακοπή ενεργειακού εφοδιασμού. Γίνεται, επομένως, αντιληπτό πως τα Στενά του Ορμούζ είναι μια σημαντική ναυτιλιακή οδός για το παγκόσμιο εμπόριο πετρελαίου, η οποία συνδέει τους πετρελαιοπαραγωγούς της Μέσης Ανατολής με τις αγορές στην Ασία, την Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική.

Ο τρόπος με τον οποίο θα αποφασίσει να δράσει το Ιράν ως ανταπάντηση στα ισραηλινά αντίποινα θα καθορίσει τον οικονομικό αντίκτυπο σε παγκόσμιο επίπεδο (Bloomberg, 2024). Είναι δεδομένο πως αν η αβεβαιότητα στην περιοχή της Μέσης Ανατολής εξελιχθεί σε πόλεμο μεταξύ του Ιράν και του Ισραήλ, αυτός θα μπορούσε να αποβεί καταστροφικός με μεγάλες και δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις.

Πηγές:

Ατσαλάκης Γ. 2024, Οι οικονομικές επιπτώσεις του χτυπήματος του Ιράν στο Ισραήλ, Ναυτεμπορική
<https://www.naftemporiki.gr/finance/economy/1640080/oi-oikonomikes-epiptoseis-toy-chtypimatos-toy-iran-sto-israil/>

2024, Το Ιράν εκτόξευσε πάνω από 200 πυραύλους και drones κατά του Ισραήλ, Lifo
<https://www.lifo.gr/now/world/xekinise-i-epithesi-toy-iran-kata-toy-israil-dekades-drones-ehoyn-ektoxeythei>

2024, Wall Street: Νέες απώλειες για S&P 500 μετά τις δηλώσεις Πάουελ – Έσπασε το αρνητικό σερί ο Dow Jones, Mononews
<https://www.mononews.gr/agores/sxolio-agoras/wall-street-nees-apolies-gia-sp-500-meta-tis-dilosis-paouel-espase-to-6imero-arnitiko-seri-o-dow-jones>

2024, Η ανάφλεξη στη Μέση Ανατολή αναστατώνει όλο τον πλανήτη: Τι θα γίνει με αγορές, πετρέλαιο, επιτόκια, Πρώτο Θέμα
<https://www.protothema.gr/economy/article/1489929/i-anaflexi-sti-mesi-anatoli-anastatonei-olo-ton-planiti-ti-tha-ginei-me-agores-petrelaio-epitokia/>

2023, Στενά του Ορμούζ: Η σημασία τους για το εμπόριο πετρελαίου και LNG, Οικονομικός Ταχυδρόμος
<https://www.ot.gr/2024/04/17/partners/financial-times/o-polemos-rixnei-varia-skia-pano-stin-pagkosmia-oikonomia/>

